

İki aylık öykü dergisi

Heceöykü

Yıl 23 Haziran-Temmuz 2026 Sayı 135

1304-7604

Yıl 23 Haziran-Temmuz 2026

Sayı 135

Heceöykü

İKİ AYLIK ÖYKÜ DERGİSİ

ISSN 1304-7604

YIL: 23 SAYI: 135

Haziran-Temmuz 2026

Yayın Türü: Ulusal

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ömer Faruk Ergezen

Yayın Yönetmeni: Emin Gürdamur

Yayın Kurulu: Ali Necip Erdoğan,

Ali Ulvi Temel, İsmail Sert, Mehmet

Kahraman, Rüveyda Durmaz Kılıç,

Selma Maşlak

Dijital Medya: Rüveyda Durmaz Kılıç

Son Okuma: Esmâ Türkseven

Haber Editörü: Recep Emin Avcı

Yönetim Yeri: Konur Sk. No: 39/1

Kızılay/Ankara Tel: (312) 419 69 13

Fax: (312) 419 69 14

 www.hece.com.tr

 heceoyku@hece.com.tr

 Heceoykudergisi

 heceoyku

Teknik Hazırlık: Hece

Kapak: sarakusta.com.tr

Görsel Yönetmen: Hatice Ayan

Kapak Görseli: Azra Tokdemir Baysal

Baskı: Emsal Matbaa Tanıtım Hizmetleri

San ve Tic.Ltd.Şti.

Bahçekapı Mah. 2477.Cadde. No:6

Etimesgut/Ankara

HECE BASIN YAYIN LTD. ŞTİ.

2026 Yılı Abonelik Bedelleri:

Hece Dergisi Bireysel: 4.900 TL

(2026 yılında çıkacak özel sayılarımız aboneliğimize dahildir.)

Heceöykü Dergisi Bireysel : 2.000 TL

Hece Dergi+Heceöykü Birlikte

Bireysel : 5.550 TL

(2026 yılında çıkacak özel sayılarımız aboneliğimize dahildir.)

Hece Dergisi Kurumsal: 9.315 TL

Hece Öykü Kurumsal: 5.345 TL

Heceöykü'ye gelen yazılar yayın kurulunun onaylaması durumunda takip eden üç sayıda yayımlanır.

Baskı Tarihi: 31.05.2026

R

4 EPİFANİ

Emin Gürdamur, Yapıtın Yazarı, 4

E

5 ÖYKÜ

Rüveyda Durmaz Kılıç, Gölgesini Terziye Götüren Kadın, 5

Kuddusi Demir, Uyuyamayanlar, 10

Esra Özdemir, Düşüş, 15

Rümeysa Oğuz, Boşluk, 18

Müzeyyen Çelik Kesmegülü, Beddua Terapi, 24

Nadir Aşçı, Benim İçin Üzülme, 28

Feyza Ay, Çirkindiniz ve Hiç Bu Kadar, 31

Öznur Kurt, Musa'nın Kızıldeniz'i Kurdu mu?, 34

İbrahim Gürel, Gülsün Talih, 36

Tuba Yaşar, Tutkalla ve Gölgeyle, 39

Üsame Bozkurt, Öfkeyi Yutmak-Girdap, 43

Ahmet Aydın, Yazdıklarım Yazgımdan 1, 44

K

47 SÖYLEŞİ

Selma Maşlak ile Öykü ve Edebiyat Üzerine, Söyleşi: Sümeyye Özgen, 48

E

53 ÖYKÜDE MİMARİ

Handan Acar Yıldız, Romanesk Yapılar / Ontolojik Metinler, 53

D

56 POETİK PATİKA

Abdullah Harmancı, Poetikanın Prestiji, 56

Z

60 DUYGU OKUMALARI

Hâle Sert, Gökhan Yılmaz, "Kuşusıki", Renkler ve Duygular, 60

Ç

55 ÇAĞDAŞ

Ahmed Receb, İmza S, Arapçadan Çeviren: İbrahim Demirci, 63

Ç

70 ENİKONU

Mehmet Narlı, Zor Tartışma: Edebiyatta Derinlik, 70

Cemal Şakar, Anlatmamanın Direnci, 76

I

İbrahim Tökel, Beni Kör Kuyularda Hikâyesiz Bırakma, 81
Halil Ziya Dođruöz, Deryanın İçinde Deryayı Bilmemek, 85

91 POETİCA LİTTERARIA

José Antonio García Martínez, Gerçek ile Büyü Arasında: Gabriel García Marquez'in
Sembollerle Yazdığı Tarih, 91

97 İLK KİTAP SÖYLEŞİSİ

Özge Korkmaz ile *Sular Rüyalarını Hep Bana Anlatır Üzerine*,
Konuşan: Zübeyde Andıç, 97

102 YAŞADIĞIM GİBİ

Mehmet Aycı, Ben Yancı Hayat Oynar, 102

104 HECEÖYKÜ'DE İLKLER

H. Hüsna Kazancı, Gurabahane-i Laklakan Emeklisi, 104

Şeyma Gümüş, Öbürsü Otu, 109

Derya Dim, Soyka, 112

Dilek Göktaşođlu, Çiklet Kutusu, 117

Cansu Dolar, Mahallenin Telaşlı Sakinleri, 123

Didem Dutlu Yazıcıol, Suskun Kılıç, 126

130 KİTAP CEBİ

Özge Korkmaz, Vikaye Yaprığı, 130

Ali Necip Erdoğan, Bu Çağın Aziz'i, 133

Elif Tekelek, Melek Öpücükleri: *Leylek Isırığı*, 136

Kenan Yusuf, Modern Nihilizm ve Metropol Tahakkümü: *Dünyadan Son Gidişimiz*, 137

Zübeyde Andıç, Modern Zamanların Kırılğanlık Haritası: *Süper Selma*, 138

Ayşe Şahin, Sırtımızdaki Yükler: *Tasa Kuşları*, 140

Nihan Feyza Lezgiöđlu, Kadim Sorular ve Döğümleri: *İpler Dolaşınca*, 141

Emame Akman Harmancı, Karanlığa Bir Meşale: *Zincirleme Günah Tamlaması*, 142

144 EKSİK GEDİK

H. Hüsna Kazancı, Serbülent Serhan'ın *Demokratik Beddualar'ı Üzerine*, 143

YAPITIN YAZARI

Yazarken kelimelere öyle ya da böyle hükmettiğimizi, onları ufkumuz istidadınca düzene soktuğumuzu, böylece nihayete eren eserin mutlak mimarı olduğumuzu sanırız. Zamanla, galiba belli bir süre kelimelerle teşrikimesai yapınca meselenin pek de öyle olmadığını, biraz da kelimelerin bizi peşinden sürüklediğini belli belirsiz seziyor insan. Bu durum, yol güzergâhını, besleneceği mıntıkayı, su içeceği yalağı ezber bilen bir sürünün ardından giden ve sürüyü güderken sürünün de güttüğü bir çoban olmayı andırıyor. Kaldı ki dilin hafızası, kelimelerin niyeti, bir sürününkinden çok daha derin ve katmanlı olsa gerek. Dilin asırlar boyu yüklendiği tecrübe ile bizzat öz yaşamımızdan doğan tecrübenin keşişimi, yazarken bizi birtakım olasılıklar dairesine hapsediyor ki sanırım hürriyet kılığında teneffüs ettiğimiz vehim de buradan kaynaklanıyor. Cümleleri bizim kurduğumuzu, anlamı bizim sevk ettiğimizi düşünmekte serbestiz elbette. Ama yapıt, var olma sürecine girdiği anda, yani bir bakıma hızını alıp havalandığında ya da şöyle diyelim, kendi ufkunu kavrar kavramaz, yazara karşı özerkliğini ilan ediyor. İyi bir yazar metnin akışına sadık kalarak aradan çekilecek, dil ve kurmaca bütünlüğünü sağlamak için öykünün iradesine tabi olacaktır, bunda hemfikiriz. Kastım, bunu içine almakla birlikte biraz daha derinde duran mecburiyet. Kalemimizden çıkan her kurmacanın, bizde bizden habersiz birikenlerin yine bizde bizden habersiz istiflenme biçiminden neşet ettiği gerçeğiyle yüzleşmek bir bakıma. Bu bizi Sokratçı ya da kaderci yapar mı bilmiyorum. İnsan, yapıtın efendisi olmadığını hüznü bir şekilde kavramakla kalmıyor, yazdığını zannettiği eserin kaderine tutulmuş bir aynanın başka bir aynaya yansıması olduğunu anlıyor. Bu sezginin, yazılmış bir metnin neden insanda zafer yerine burukluk hissi uyandırdığı sorusuyla ilgisi olsa gerek. Bizi gözetleyen melekler, öykümüz dört duvar arasına sıkıştığında büyük çabalarla açtığımız pencerelerin aslında duvarın dışında çoktandır duran çizgilere denk düştüğünü tebessümle izliyordur muhtemelen. Belki de bize her öyküden sonra onlara tebessümle mukabelede bulunmak düşüyordur sadece.

Rüveyda Durmaz Kılıç

GÖLGESİNİ TERZİYE GÖTÜREN KADIN

Bu öykü, yanlış bir ışık açısıyla ve mülkiyetinin bana ait olduğunu vehmettiğim karanlığın haksız işgaliyle başlıyor. Ne beni izleyen aç bir tecessüs ne sırtımda bir kambur ne de bir doğum lekesi. Benim gölgem; kehanetlerini merak ettiği efsuncu teyzenin gölgesine ayak basan çocuğun uğursuzluğunda, benim gölgem; fantastik dünyanın başkarakteri Ged'in kibrinde, benim gölgem; Platon'un mağarasında duvara düşen gölgeyi kazıyan ilkel adamın parmaklarının ucunda, benim gölgem; terapi koltuğuna uzanmış kadının karanlık benliğinde, benim gölgem; dünya yaratılırken güneşin optik kurallarıyla çıkan ışığının oyununda, benim gölgem; okul şenliğinde Hacivat Karagöz'ün perdeye düşen illüzyonunda. Benim gölgem hepsinde mündemiç, yürüdükçe bacaklarımdan toprağa sızan kara bir mürekkep. Silinmez, kapanmaz ve zehirli. Gölgeyle yaşamak, hayatta bana başka düşman gerektirmeyecek kadar acınası.

Dün gece, kızımın saçlarını tararken bileklerime soğuk bir engerek gibi dolandı. Yağlı, soğuk derisi parmaklarımı geriye doğru kasmaya başladı. Yüzüme doğru tüm kiniyle tıslayarak "Bak hele." dedi. "Bu masumiyeti şu sefil bedeninden çıkardın öyle mi? Senin bitmek bilmeyen 'oluş' sancularına kızını da bir can olarak fazladan ekledin. Annelik, seni kendine düşman etti. Ona güzel bir baht için neşeye, güce, beceriye sahip olmak istedikçe daha da tükendin." Hiç susmuyor gölgem. Bileklerimi daha da sıkıya başladı. Tarak elimden düştü. Bileğimin üzerinden kızımın saçlarının arasına doğru süzülerek gitti.

Yatağın sol tarafına döndüğümde aramıza arsızca uzanmış, gevrek bir sırtıyla kocamı işaret ediyordu bana. "Bu uysallığı seviyorsun değil mi?" dedi hırıltıyla. "Altınızdaki çarşafı nasıl dalgalandırmaktan korkuyorsan, öyle de korkuyorsun ihtirastan, çatışmadan, hesap vermekten. Uzlaşmaya inandırdınız kendinizi ama en iyi uzlaşmalar içinde büyük tavizleri taşır çünkü buna ihtiyacınız vardı. O, çıkılmaz bir dağ olmasın diye üzerine basıp geçeceğin bir ova olsun istedin. Aşk, ötekinin aynasına baktırır seni, orada kendine dayanmaktan korktun. Şehvetini bile eğittin, kadınlığını bu odada mabede çevirdin ama ilk sen terk etmek istiyorsun burayı, itiraf et!"

Her mükemmellik bir yoksunluğun üstünü kusursuzca örter. İş hayatımdaki o görkemli, heybetli zaferlerim, başımdaki mükemmelliğin tacıydı. Önce

tacıma sonra bunu hak eden yüzüme saygıyla baktılar. Hırslımı evcilleştirmeyi hiç düşünmedim. Zekâmın ceberut kudretinden, çalışkanlığımın soluksuz cehdinden, fırsatları, riskleri hızla fark eden öngörümünden, önüme çıkan her işe karşı müstehzi korkusuzluğumdan onların önüne birer sarı çizgi çektim. O odalara girdiğimde karşılarında duruşumla alımlı, güzelliğimle küstah, odalardaki havayı donduran güçlü sesimle bir Maya değildim sadece. Bana ulaşma arzularını kamçılayan, o arzuları bir utanç gibi boğazlarına dizen bir kibirdim.

O büyük iş masasında, zihnimde önceden defalarca tekrar ettiğim başarılı konuşmayı şimdi gerçekleştirmek için söz aldığımında, ayaklarımın dibinde gölgem gerinmeye başladı. Ayaklarımdan sırtıma doğru sürtünüp çıkarken omuriliğimde durdu, buz parçalarından bir hortum gibi kemiklerime dolandı. Çıkardığı hışırtılı seslerle belimi bükerken birden koltuk altlarıma doğru bir sıvı gibi hızla aktı. İpek gömleğimde belirginleşen koltuk altı terimi saklamak için kollarımı birbirine bağladım. Ben, gölgemi sıktıkça o daha da kusuyordu üstüme; terden sıırıslıklam olmuşum. Kendi ter kokumdan iğrendim. “Yüce Maya’mız, kaybedeceği masalara hiç oturmaz.” dedi kikirdeyerek. “Sen hep tetiktesin, bunu biliyorsun değil mi? Felaketleri bekleyen evhamını böyle eğittin. Kendini kimseye teslim edemeyecek kadar korkaksın. Sıradan, basit olmayı göze alamayacak kadar kendini ışıltılı bir vitrine çevirdin. Sadece hayranlıkla izlenmeyi istedin. Bu da senin zilletin Maya.”

Gölgem, bana tam olarak ontolojik bir suikast yapıyordu. Kendimi en iyi hissettiğim zamanlarda, alarmı kurulmuş guguklu saatin kuşu gibi ansızın çıkıyor, ciyaklayarak beni yerimden sıçratıyordu. Gölgem, ne bir vicdan sesi ne bilinçaltı ne de cinlendiğimi düşündürecek ruh bozukluğuydu. Gölgem, benimle ilgisi olmayan, benim çağımında ya da benden önce yaşamış olan bambaşka birinin gölgesi gibi bana musallat olmuştu. Hiçbir konuda ona hak veremezdim. Bir gölge sessizdir; konuşmaz. Sahibinin bedenine dikilmiştir; bir yerlerden sökülüp dikiş atmaz. Bir gölge ışığın yerasına bağlıdır; tek başına bu kadar kaim olmaz.

Kalabalık yerlerde dolaştım. Gölgelik yerlere bakındım. Işık, parke taş döşeli yollara nasıl düştüğünü hesapladım. Değil sadece insanların gölgesine hayvanların, ağaçların, binaların gölgesine de dikkatle baktım. Kimi gölgesiyle kuyruğunu kovalayan kedi gibi oynuyor, kimi gölgesine bir kere dönüp bakma ihtiyacı bile duymuyor, kimi de gölgesini sükunetle sıradanlaştırıyordu. Benim gölgem etten, kandan ikinci bir can gibi içimde yaşıyordu. Aynı bedene sığmıyor, içerideki yer kavgasından derimi gündün güne esnetip yaşlandırıyor.

Canımın ne kadar yanacağını, nasıl bir bedel ödemem gerektiğini ve neyle

yüzleşeceğimi artık düşünmeden Ontolojik Terzihane'ye gitmeye karar verdim. Şehrin dışındaki bu terziye giderken gölgem niyetimi anlamış olacak ki göbek deliğime sığacak kadar küçülüp dertop oldu âdeta. Gıky çıkmıyordu.

Dükkânın kapısı, yanlış anlamalar hissine o kadar keskin bir şekilde açılıyordu ki zaman ve mekân burada bükülüyor, eşyalar ve içinde dekor gibi duran terzi, masal kitaplarındaki üç boyutlu kartonlar gibi duruyordu. İçerideki koku; misk ve terden mürekkep gibi çiçek kokusunu ekşiten bir aromaya sahipti. Asırlık tozlar, dükkânın her yerinde ruh biçimine göre kategorize edilmiş gölgelerin üstünü âdeta zırhlıyordu. Tavandan sarkan yüzlerce metal askıda, sahipsiz gölgeler asılıydı. Kimi istemekten utananın mahzunluğuyla içine doğru büzüşmüş kimi entelektüel kibriyle orantısız uzamış kimi açgözlülüğü ve hırsıyla genişledikçe işgalciye dönüşmüş gölgeler...

Tezgâhın üzerinde, devasa siyah mermer ağırlıklar duruyordu. Üst üste istiflenmiş kararsız gölgeler bu mermer taşlarla zapt ediliyor ve provalar için ilk gözden çıkarılacak malzeme olarak biriktiriliyordu. Duvara çivilenmiş masif raflarda parmak izleriyle lekelenmiş cam kavanozların içinde unutuş iplikleri, vicdan makaraları, hatıra teyelleri ve travma iğneleri diziliydi. Her bir makaranın üzerinde, o ipliğin ve rengin hangi ruhsal söküğe iyi geleceğine dair Latince, tıbbi ve bir o kadar da saçma etiketler vardı. "Masbekyu Tiradi – Bağışın İpek Dokusu." gibi... Terzihane, şifa açısından bir aktar dükkânına, tinsel açıdan da bir simyacının odasına benziyordu.

Beklenenin aksine dikiş makineleri yoktu burada. Terzinin elleri dükkânın ve içindeki gölgelerin üstündeki kudretli eldi sanki. Bu eller gölgelere dokunduğunda bir hafızaya dönüşür ve gölgelerin hangi yıllarda, hangi bölgelerde ve hangi ustaların tezgâhından çıktığını bilirdi. Gölgelerin üzerinde karış hesabıyla gezinen terzinin elleri, hiçbir potluğa meydan bırakmayacak birimlik ölçüleri iyi hesaplar ve en uygun gölgenin hangi bedene yakışacağını hemen anlardı.

Terzihanedeki en ilginç detay ise yerde yatan devasa yuvarlak aynanın varlığıydı. Ölçü vermek için gelen müşteriler, bu aynanın tam ortasına çıkar ve kendini görebilmek için mecburen yere doğru eğilirdi. Kendi ayaklarının altında yansıyan bedenini yarım ve yetersiz açılardan görmek, her müşteride kendine baktıkça bir iç sıkıntısı yaratırdı. Terzi, aynada eğilip bükülmüş her bedeninin doğrusallığını ilk önce bu aynada görmek ister sonra geriye doğru birkaç adım atarak sadece göz kararının keskin netliğiyle hafızasına ölçüleri yazardı.

Dükkânın ışığı, bir mühendislik dehası olarak tasarlanmıştı. Dışarıdan gelen güneşin ışığını kıran, değiştiren farklı renklerle ve biçimlerde vitraylar,

terzinin gölgeleri istediği ışık tonlarıyla görmesini sağladı.

Her müşteri için özel yeni bir iğne kutusu açılırdı. Duvarın biri bütünüyle yeni iğne kutularıyla doluydu ve her müşteri için açılan bu iğne kutusu işi bittikten sonra müşterisine teslim edilirdi. Çünkü her toplu iğne, gölgeye saplanırken akupunktur işlemi görevi görür ve bedene uyumlanmanın bir sancıdan ve doğru yerden işaretlenmekten geçtiğini hatırlatırdı. Sonrasında bu iğne kutusu müşterinin ödediği bedelin nişanesi olarak bir hatıraya dönüşürdü.

Terziden gözlerimi alamadım. Gölgeyi bu garip görünüşlü adama teslim ederken onun sanatçı mı, cerrah mı, bilge mi olduğunu anlamam epey zordu. Uzun, kalın yorgan iğnesi gibi bedeni aramıza dikey bir hat çekiyordu. Keçeden, naylondan, ipekten, ketenden, kadifeden, pamuktan ve daha bilmediğim kumaşlardan yamanmış ceketini özel bir tasarımı aşan mesleğinin el kitabı gibi duruyordu üzerinde.

Gözleri, birbirine dolaşmış rengârenk iplerin bir karnaval şenliği gibiydi. Çarpıcıydı ama bu bana ne neşe verdi ne de huzur. Bakışları, bedenimi hapsedmiş bir MR cihazı gibi üzerimde geziniyor, gölgemin göbek deliğimde başıbozuk şekilde hareketlenmesine neden oluyordu. Tedirgindim. Gölgeyi tadilata alacak ya da bana uygun yeni bir gölge diyecek bu adam, dikmiş paylarını bakışlarıyla o anda hızla hesaplıyordu.

Parmakları bir kavanozda biriktirilmiş solucanlar gibi kıvılcık kıvılcık ve iştahlıydı. Titrekliliğinin sebebi yeni bir işin heyecanından mı yoksa yıllardır yapılan bu işin hasar olarak kalmasından mı anlamak zordu.

Daha sonra gözlerim, terzinin tam tepesinde duvarda asılı duran levhaya takıldı. *“Rabbinin gölgeyi nasıl uzattığını görmedin mi? Eğer dileseydi onu elbet hareketsiz kılardı. Sonra biz güneşi ona delil kıldık.”* Bu ayeti daha önce hiç duymamıştım. Terzi, meslek yeteneğinin sırrını, kendine çizdiği haddi ve işindeki hayreti duvara asmıştı sanki.

Beni görünce elindeki gümüş makası dikkatle tezgâhının üstüne bıraktı. Gözlerini doğrudan karnıma dikti ve “Göbek deliğine saklanacak kadar kurnaz bir gölgen var demek.” dedi.

Ellerimi karnıma götürdüm. Sancıdan, bulantıdan ve korkudan kıvranan hasta gibi terzinin karşısında iki büklüm durdum. Bana doğru yavaş adımlarla yürüdü, karşımda tüm sükûnetiyle durdu. Titrek ellerini karnıma koydu ve gözlerini kapattı. Düşük yapan kadının bacaklarından aşağı doğru sızan kan gibi gölgem yere doğru aktı. Terzihanedeki o büyük yuvarlak aynaya doğru itaatkar bir şekilde uzandı ve tam ortasında durdu. İlk kez gölgemi kendimden

ayrı, bambaşka bir varlık gibi gördüm o aynada. Ateşli bir hastalığın ardından sabaha şifayla uyanan bir hasta gibi ferahlık hissettim. Terzi, aynanın üzerinde devinip duran gölgemin karşısına geçti. Gölgeme dikkatle ve muzipçe bakarken boş bir mahzenin duvarlarına çarpan yankılı sesiyle konuşmaya başladı. “İnsan yaratılırken o balçığın içinde sadece eti ve kemiğiyle değil, bu bedeni takip eden zulmetiyle birlikte yaratılır. Daha sonra Allah, yarattığı bedenleri mutlak ışığın altına tutar ve halk ettiğinin zulmetine yani gölgesine bu ışıkla bakar. O bakış bedenlerimize çarptığında, can diye taşıdığımız kalp atmaya başlar. Ruhundan gelen üfürüğü bedenlerimizin içine çekerken, bu rahmani kudreti kaldıracak için o ışığa hep muhtacdır. Gölgemiz ise bu dünyadaki haddimiz ve delilimizdir. Sen gölgenle değil ışıkla kavga ediyorsun. Gölgenle yaşamayı öğrendiğinde yani noksanlığını kabul ettiğinde ışığın kimden geldiğini hatırlayacaksın.”

Terzinin neyi söylemeye çalıştığını anlayamamıştım. Aynanın üstünde kıvranan gölgeme baktıkça tiksintim artıyordu. Terzi, duvarda dizili yeni travma iğnelerinden bir kutu çıkardı. Sonra başka raftan unutulmuş ipliklerinden beyaz olanı seçti. Gölgeme doğru ellerini uzattı. Gölgem, komutanın karşısında taştan bir emir eri gibi durdu. Hayretle izliyordum onları. Terzi, travma iğnelerinin kutusunu açtı, içindeki iğneleri tek tek gölgemin sınır kenarlarına iğnelemeye başladı. İğneler, gölgeme saplandıkça bedenimde aynı noktalar sancılanıyor bazen de ansızın çılgınlık attırıyordu bana. Korkunç bir şekilde terlemeye başladım. Terzi, derin bir odaklanmayla işini yapıyor ve bir yandan da konuşuyordu. Sesi, duyduğum acının içinde hastanın başındaki münasebetsiz meraklı birinin konuşması gibi rahatsızlık veriyordu bana.

“Gölgene batan iğnelere biri kibrine, biri hırsına, biri kusursuzluk saplantısına, biri sıradanlığı küçümsemene, biri kıskançlığına ve biri ve diğer biri ve nice biri... diye devam ediyorum bak. Mayanı nereden aldığını unutmaya diye, ışığın sahibini hatırla diye, gölgen senin sınırlarını gösterebilir diye.”

Sonra her yeri iğnelenmiş gölgemin karşısında tatminliğini belli eden bir ke-yifle durdu. Beyaz unutulmuş ipliğini eline aldı, ipin ucunu dudaklarına götürdü, yavaşça yaladı ve iğnenin deliğinden geçirdi. Gölgem, cansız manken gibiydi. Terzi, gölgeme ipliği geçirdiğinde bedenimdeki iğne acıları tek tek sönmeye başladı. Terzi, hızla ve kusursuz bir hünerle gölgemi dikmeyi tamamladığında, ellerimden tuttu ve beni aynanın üstüne çıkardı. Gölgem, uysallıkla bedenime doğru kayarak hizalandı. İlk kez, cüssemın gölgesi olmuştu artık. Terzi, ayaklarımın ucuna bakmamı istedi ve “Şimdi kendini ayaklarının altında görmeye hazır mısın?” dedi.

Başımı yere doğru eğdim.

Kuddusi Demir

UYUYAMAYANLAR

Deli Dumrul'u tanımadan evvel bağışlanacak neyin vardı?

Saat 02.59

Havada demir kokusu var. İstasyona indiğimde fark ediyorum. Bir gece vakti görevden dönüyorum. Malatya'dan. Eve varınca anahtarla açıyorum kapıyı. Babamı mutfakta buluyorum. Annemin en mutlu olduğu yerde. Sigarası küllükte ağır dumanlar çıkarıyor. Her zamanki gibi vantilatör açık. Annem de patates kızarttığında değil sigara içtiğinde açardı vantilatörü.

Hafta sonlarımızı zehir eden bu kokuya daha fazla dayanamazdım. "Vantilatörü açar mısın anne?" derdim, "Kokudan mutfığa girilmiyor."

"Üst komşu kadının kocası iki aydır uğramıyor eve," diye üzülerek cevapları annem, "Çocukların canı çekmesin şimdi."

Komşuların hikâyesini bilirdi annem. Apartmanın, mahallenin, şehrin... Ülkenin hikâyesini de bilirdi de anlatmazdı. Sevdiği hikâyeyi içine içine saklardı. İlla anlatacaksa kadınlardan başlardı anlatmaya. Bilirdi. Bir kadınla kırılırdı hikâye. Bir kadınla şahlanırdı söz. Bir kadınla susulur, bir kadınla çoşulurdu. Bir kadınla ısınırdı bütün buzlar. Dağ gibi adamlar bir kadınla dağılırdı. Bu ülkede hikâyeyi doğuran da öldüren de illa bir kadın olurdu. Kırıldığı, döküldüğü yerden başlardı hikâye. Mutlu kadınları yoktu bu ülkenin. Umutlu kadınları yoktu. Mutlu kadınlardan korkardı insanlar.

Saat 03.07

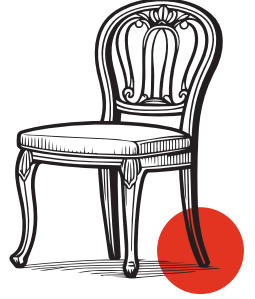
Geldiğimden beri karşılıklı oturuyoruz. Dakikalar ilerliyor. Duş almak istiyorum. Ebeveyn banyosunu zorluyorum evvel. Kapı kilitli. O günden beri banyonun kapısının açılmadığını hatırlıyorum. Üstümdeki kamuflajlardan kurtulmak istiyorum. Üstüme sinen erkek kokusundan, lacivertten, devlet asabiye-tinden...

Diğer banyoya geçiyorum. Ortalık polisevleri gibi kokuyor. Babamın kirli çamaşırlarına gözüm kayıyor. Kaçmak geliyor içimden, vazgeçiyorum banyo yapmaktan. Mutfığa, babamın yanına dönüyorum. Sigara, filtresine kadar yan-

miş. Parmaklarını ha yaktı ha yakacak. Yansa da acısını hissetmeyecek. Babamın gözleri zamanın bir yerinde çakılıp kalmış gibi duruyor. Saçlarına bakıyorum, epeydir kesmediği sakalına, tütünden sararmış bıyığına. Limanda unutulmuş tekne gibi dört yanında hayatın pasları var. Batarken ufka dönmüş yüzünü. Güneşin batışını izliyor. Üstelik kendi batarken güneşin batışını görmekten de memnun. Kimse ilişmesin istiyor batacak hayatına. Hayatı bu mutfakta vantilatörün sesinde kaybolsun, sigara dumanının kıvrımında ağır ağır dönsün istiyor dünya. O döndükçe güneşin batışına ağıtlar yaksın uğun uğun.

Saat 03.13

Ağıt dinlemekten yorulunca salona geçiyorum. Eşyalar yerli yerinde. Masada sekiz sandalye var. Eksiksiz. Annem sandalyelerin balkona taşınmasına çok kızardı. Durduramıyorum zihnimi. Sandalyelerin ayaklarını saymaya başlıyorum. Bir, iki, üç, dört... yirmi dokuz, otuz, otuz bir, otuz iki. Gözüm kırık ayaklı sandalyeyi arıyor. Gecenin kör vaktinde her bir ayağı inceliyorum teker teker. Baktığım son sandalyede ayak yenilenmiş gibi duruyor. Farklı da olsa kırık ayağı bulduğuma seviniyorum. Annemden kalan son saç teli gibi sarılıyorum ona.

Sandalyenin balkona taşındığı bir gündü. Hatırlıyorum. Annem, işlettiği okul kantininden yorgun argın eve dönmüştü. Babam TOKİ'nin dört metre-karelik balkonunda sandalyeye konuşlanmıştı gene. Annemin sabah giderken bıraktığı yerdeydi. İşe gitmiyordu babam. Ya akşama kadar oturmaktan balkon saksısına dönüşüyor yahut internette köşeyi dönecek kelepirci arsa, tarla arıyordu. Bulunmayacak hikâyelerin peşinde koşmayı seviyordu babam. Biliyordu. Kendi hikâyesini de kaybetmişti zamanında. Kavuşmak istemiyordu, korkuyordu çünkü. Hikâyelerin en gerçeği, en gizemlisi insanın kendi hikâyesiydi. Ve insan en çok kendi hikâyesiyle karşılaşmaktan korkuyordu.

Saat 03.13

Annemle evlendiklerinde motosikletli bir polismiş babam. Yunuslardan. Bir kovalamacada ekip arkadaşıyla kaza geçirmişler. Arkadaşı ölmüş. Tek gözle sakat kalmış o da. Kazadan sonra eksik görmeye başlamış hayatı. Hayatın noksan yanlarını teker teker saymaya başlamış. Annemden başlamış evvel. Bütün karanlık yönlerini dökmüş ortaya. Fransızca ninni söyleyişini, ayakkabılarının kırmızılığını, yabancı aksanlı Türkçesini, hamilelikte kardeşime ve bana kırmızı atkı örüşünü... Saydıkça saymış. En son ayak protezine gelmiş sıra. O günkü

konuşmadan sonra babamın yanında bir daha uyumamış annem. Kısa süreli kalmaya gelmiş misafir gibi salonda uyumuş hep.

“Balkona taşıdığın şu sandalyeye dönüştün iyice,” diye eve döndüğü bir akşam söylenmişti babama. “Sandalye gibi hiçbir zaman olman gereken yerde değilsin.” Annemin sözü ağır gelmiş, sandalyeye bir tekme indirmişti. “Kırık ayağıyla şimdi sana dönüştü sandalye,” demişti anneme, “Mutlu musun?”

Mutsuzdu. Hayatının gitgide topallayan ayağına dönüşmesinden mutsuzdu. Babamın bataak hikâyelerini annemin ayağına bağlamasından mutsuzdu. Fransa’ya çocuk yaşta kocaya verilen ablasının evcilik hikâyesine dâhil olmak-tan, başkasının evliliğine ek olmaktan, küçük yaşta çalışmak zorunda kalmaktan, ayağının Marsilya’nın gettosu Sainte Antoine’de Türk gençlerinin motosiklet yarışına kurban gitmesinden, öyle ki mahallenin gettolaşmaktan Aziz Doğan mahallesine dönüşmesinden, Dürümcü Adanalı Levent’in yanında çalışırken öğrendiği “Qu’est que vous voulez dedans,”¹ diye uzun zaman tek Fransızca cümleyle yetinmekten, yıllar sonra Türkiye’ye izne geldiği bir yaz tatilinde motor hastası babamla kaçmaktan, babamın ailesinin annemi kabul etmeyişinden mutsuzdu.

Mutsuz yaşarken mutsuz hayatlar doğuruyor kadınlar. İçinden çıkan hayat mutsuz ve kapkara oluyor. Babama kaçtığında toydu, henüz doğurmamıştı. Doğurduğunda başlıyordu hikâye. Onlar beyaz tenli iken böylesi esmer oluşumu günler geçtikçe bunlara yorardı annem. İçinden çıkan hikâyenin karalığına.

Saat 03.13

Doğumu Fransa’da yapmak istiyordu. Çünkü teyzem doğum yaptığında annem onun yanındaymış. Bütün çoğalan hikâyelerin yan karakteriydi annem. İstedi ki kendi hikâyesi çoğalırken ablası da onun yan hikâyesi olsun. Yan hikâyesi yoksa hayatın, ana hikâyesine ulaşamıyordu. Modern çağda ulaşamayan evrene dahi mesaj bırakıyordu insanlar.

Beni ve doğumda kaybettiği ikiz kardeşimi dünyaya mesaj olarak bırakmak istemiyordu. Evet, ikiz kardeşim varmış. Fransa’ya doğum için izin vermemiş babam. Doğum burada biraz geç fark edilince kardeşim nefessiz kalmış. Ben ise mesaj olarak bırakılmışım dünyaya. Ana hikâye kardeşim olmuş. Annem içine içine çekmiş kardeşimi. Ülkesi gibi karanlıkta kalmış kardeşim de. Esmer bir hikâye olmuş.

¹ İçinde ne istersiniz?

Yıllarca anlatıp duruyordu kardeşimin hikâyesini. Bezgin bir anlatımla yapmıyordu bunu. Her anlatışında yeniden doğuruyordu, her anlatışında babamdan uzaklaşıyordu, her anlatışında ben bir mesaja dönüşüyordum, kardeşimin varlığını hatırlatan mesaja dönüşüyordum ben, her anlatışında benden çok kardeşimi sevdiğini hissediyordum, her anlatışında ayrılıyordum memeden, her anlatışında bir gün susmanın mümkün dahi olmadığı kadar ücra bir Avrupa kentine yerleşiyordu âdeta.

Saat 03.13

Polislik mülakatı Ankara'daydı. Yalnız gitmiştim. Ailemden ırağa gitmeyi ilk kez tatmıştım. Gitmek, o günden beri asi bir alışkanlık olarak yerleşmişti ayaklarıma. Mülakatta, "Yabancı dilin var mı?" diye sormuşlardı da "Var," demiştim, "Fransızca. Hatta Fransızca ninni bile söyleyebilirim." İlave birkaç soru cevabın ardından ülke tarihinde belki de ilk defa bir mülakatta Fransızca ninni söylenmişti. Devletin asık yüzüne karşın iki amirinin suratına ince bir tebessüm yerleşmişti.

Annem beni büyütürken Fransızca ninni söylüyordu. Kardeşime söylüyordu aslında o ninnileri, dumanlı tarafına, bu dünyaya gelmeşiğine. Ninniye söyledikçe kardeşimi yeniden doğuruyordu. Tekrar ettikçe biraz daha ölüyordum ben. Ninni bir bebeği öldürür mü, diye düşündüm. Annem, evde toplu katliam yapmış, ninni ile başlamıştı ateş etmeye. Evet, bugünlerde daha iyi anlıyorum. Deli Dumrul gibi yaşayıp Fransızca ninni söyleyince bebekler büyüyemiyor muş. Anadilinde ninni dinlemeyince ülkesinin karanlık dağına kaçıyor muş bebekler.

Annem hamileliği boyunca Fransa'ya dönmek istiyormuş. Oradayken aldığı kırmızı bir ayakkabısı varmış. Ben doğana kadar kapı önünde beklemiş ayakkabılar. Ayakkabının ve annemin yüzü gitmeye dönükmüş. Babamın balkonda olduğu bir gün anlatmıştı bana. Yatak odasında yan yana uzanmıştık. Hatırladıkça üzülüyorum. Ayakkabılar kapı önlerine konmamalıdır. Gidemeyişin yükünü taşıyorlar çünkü. Kadınlar ayakkabıların verdiği uzaklara gidebiliyor ancak. Şair yanlış biliyor, ayakkabılarından belli oluyor bir kadın. Bir kadın, ayakkabısını seviyorsa hayatı da seviyor. Yahut tam tersi. Hayatı seviyorsa ayakkabılar hep ten kırmızı. Gitmeyi bilen kadınların ayakkabıları rujlarından daha kırmızı her zaman.

Saat 03.13

Akademiye kazandığım gündü. Öğrendiğimde sevinçle annemi aramıştım. Mutlu olduğunu hissetmiştim ilkin. Telefonda yedi saniyelğine durmuştu zaman. Konuşmamıştık. Belki de bütün hayatını baştan sona hatırlamak istemişti. Başa dönünce kardeşimi hatırlamıştı. “Bekle,” demişti, “Sana Fransızca ninni söyleyeyim.” Ninniye kardeşime söylediğini içten içe biliyordum. Gene de dinlemiştim. Ninniden sonra kapanmıştı telefon. İkimizde de konuşacak mecal kalmamıştı. O an karar vermiştim. Akademiye bitirince Deli Dumrul olacaktım. Trafikte en sote yerde atacaktım pusuyu. Geçenden, geçmeyenden, yavaştan, hızlıdan... Annemin karanlık yanlarının cezasını kesecektim dünyaya.

Saat 03.13

O akşam geç geldim eve. Annem mutfaktaydı, babam balkonda. İkisinin de parmakları arasında sönyordu sigara. Mutfakta vantilatör açıktı, kapalı balkonda cam. İkisi de körkütük sarhoş. Babama alıştım fakat annemi ilk kez böyle görüyordum. Annemi kaldırıp yatağına götürdüm. Salonda televizyonun karşısındaki kırmızı berjere geçtim. Televizyonda Fransa-Türkiye maçı var. Stat Türk seyircilerin tezahüratları ile inliyor. Fransız seyirciler ise ara ara hep bir ağızdan ninniye benzer bir marş söylüyor. Babamın sesini duyunca irkiliyorum. Anneme sesleniyor, “Nurten aç gözünü, Nurten nefes al, Nurten konuş benimle...” Annemden tepki alamayınca bana dönüyor, “Demir, ambulansı ara!” Oturduğum berjerdan kımıldayamıyorum. Kulaklarımda Fransızca o ninni var. Ninni kulaklarımda çınladıkça uğuna uğuna ağlıyorum. Ağladıkça içim yarıyor, ağladıkça göğüs kafesimin ayrıldığını hissediyorum. İçimden neye benzediğini kestiremediğim demir ve çelikle kaplı yarı at, yarı ejderha veya yarı pumaya benzeyen bir yaratık çıkıyor. Babamın kalbine sarılıyor evvel, sıktıkça sıkıyor, yüzünün nar gibi kızardığını görüyorum. Demirden pençelerini çekince olduğu yere yığıyor babam. Yaratık banyoya yöneliyor. Annem kardeşim için dokuduğu kırmızı atkıyla asmış kendini. Tavandan kimse indirmiyor. Ayaklarına bakıyorum, kırmızılık atkıdan ayaklarına inmiş. Canavar atkırı açmak yerine iplik iplik sökmeye başlıyor. Sabaha dek ipleri birer birer söküyoruz. İkimiz de biliyoruz. Kırmızı atkı son ilmeğine kadar sökülmedikçe annem rahatlamayacak. İçindeki bütün karalıklar ip ip dökülmeyecek dünyaya.

Esra Özdemir

DÜŞÜŞ

*“Bir düşün içinde bir düş mü
Bütün gördüğümüz ve göründüğümüz?”*

İçimde uzun zamandır yerleşik hayata geçmek isteyen duygular var. Onlar da bir zamanlar insanoğlunun yaptığı gibi medeniyeti arıyor sanki. Medeniyet ile ilişkilendirilebilecek arzuları var. İnsanlık tarihi için çok önemli bir dönüm noktasını, kalbim kendisi için arzuluyor. Bu şaşırtıcı ama aynı zamanda heyecan verici. Kalıcı olarak bir yer arayışı, bir yaşam tarzı değişikliği, cesaret isteyen ne varsa hepsi.

Yabani değil evcil olma ihtiyacı. Hayatın tamamına değilse de küçük bir kısmına karşı hissedilen o sıcaklık, o evcimen tavır. Bugüne kadar neden böyle değildi?

Sorgu melekleri iki omzun üzerinden eğilip gözlerimin içine bakmaya çalışıyor tam da şu an. Olası cevap neden hep gözlerde aranır? Yalan söylemediklerine dair bu kararlı inancın sebebi nedir? Yalan, insanın her uzvu ile dışarı vurulabilirken gözlerin bunun dışında tutulmasına kim, nasıl sebep olmuş olabilir?

Sağdaki melek, yüzünde tebessümle her zamanki gibi iyi niyet arıyor gözlerimde. Bulamayacağı kaygısıyla tedirgin. Soldaki beklemeyi sevmeyen o aceleci tavrını takınıp dökül haydi, diyor. Olumlu bir beklentisi yok elbette. Kötüyü dile getir de rahatlayalım!

Bense iki meleğin arasında, geçmişe kapı çarpan umarsızlığımla öylece duruyorum. Beklentilerini karşılama arzusu, bir çocuğun avuç içinden gökyüzüne firar eden balon gibi uçup gitti içimden. Yeni de değil üstelik. Uzun zaman oldu.

Peki bunu nasıl gizledin? İyi bir oyuncu olma ihtimalim aklınıza hiç gelmedi çünkü. İnsan sudan, kandan ve oyundan ibaret. Oyun, evet. Şu çocukluğun arka bahçesinde gizlediğimiz, büyüdükçe saklama ihtiyacı hissettiğimiz hatta yüzümüze vurulmaya hazır bir suçmuş gibi, bir gün açığa çıkmasından deli gibi korktuğumuz o gerçek.

Size sadece çocukluğunuzdan tanıdık gelen o yaramaz, benimle birlikte büyüdü. Yüzümü yüzüne yaslayarak geçirdim onca yılı. Kırkımda bile göz mesafemden öteye gitmedi. Ne zaman başım sıkışsa sığınacağım liman oldu. Çocuklukta kadar zevk vermedi belki ama her zaman amacına hizmet etti.